

Vlaams
Parlement

stuk **2074** (2012-2013) – Nr. 1
ingediend op 22 mei 2013 (2012-2013)

Voorstel van resolutie

van de dames Ann Brusseel, Marleen Vanderpoorten, Irina De Knop
en Fientje Moerman en de heer Sas van Rouveroi

betreffende de organisatie, de kwaliteit,
de financiering en de omkadering van internaten

TOELICHTING

In het schooljaar 2011-2012 waren er in Vlaanderen 138 internaten. Daarbij zijn er 33 internaten van het Gemeenschapsonderwijs, 101 privaatrechtelijke internaten, 2 provinciale internaten, 1 gemeentelijk internaat en 1 internaat van de Vlaamse Gemeenschapscommissie¹.

In totaal gaat het in dat schooljaar om 11.259 internen, verspreid over de verschillende onderwijsniveaus en over de verschillende netten. Daarbij zijn er 2401 internen van het Gemeenschapsonderwijs, 8603 van de privaatrechtelijke internaten, 78 van de provinciale internaten, 122 van het gemeentelijke internaat en 55 van het internaat van de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

Bekeken over een periode van 20 jaar is het aantal internen geëvolueerd van 16.770 in het schooljaar 1991-1992, over 10.078 in het schooljaar 2001-2002 tot 11.259 in het schooljaar 2011-2012.

Daartegenover staat de volgende omkadering voor de betrokken internaten: 137 beheerders en 384,5 opvoeders (schooljaar 2011-2012). De cijfers hebben betrekking op 137 van de 138 internaten: de omkadering van het tehuis van het Gemeenschapsonderwijs dat belast is met de opname van jongeren in het kader van de hulp- en bijstandsregeling in Kuurne is anders en wordt om die reden niet meegenomen in het overzicht.

In de omzendbrief van 20 augustus 1992, ‘Gefinancierde en gesubsidieerde internaten: programmering, rationalisatie en omkadering’, staat de omkadering van de gesubsidieerde en gefinancierde internaten aldus omschreven:

“3. Omkadering.

3.1. Er is een voltijdse betrekking van beheerder in elk Gemeenschapsinternaat en in elk gesubsidieerd internaat. Het betreft een bevorderingsambt dat gerangschikt is in de categorie bestuurspersoneel en dat wordt toegekend hetzij aan één personeelslid, hetzij aan twee personeelsleden die dan elk met een halve opdracht worden belast (principe van ‘opdeelbaarheid’).

3.2. Aan de Gemeenschapsinternaten wordt in het kader van de financiering een aantal studiemeester-opvoeders toegekend. Dit aantal wordt voor het geheel der internaten (hetzij verbonden aan een basis- of secundaire school hetzij autonoom) berekend op basis van één studiemeester-opvoeder per internaat plus één studiemeester-opvoeder per reeks van 21 internen geteld op 1 februari van het voorafgaande schooljaar.

3.3. Aan de gesubsidieerde internaten wordt in het kader van de subsidiëring vanaf het schooljaar 2008-2009 volgend aantal studiemeester-opvoeders toegekend:

- 1° 2 indien in het internaat uitsluitend internen uit het secundair onderwijs verblijven;
- 2° 2,5 indien in het internaat ook internen uit het basisonderwijs verblijven.

Als datum voor vaststelling van de internen geldt 1 februari van het voorafgaande schooljaar.

3.4. Aan de Gemeenschapsinternaten en de gesubsidieerde internaten wordt (onder voorbehoud van decretale wijziging van het KB van 18 april 1967 voor de Gemeenschaps-

¹ *Schriftelijke Vraag* Vl.Parl. 2012-13, nr. 141 van 6 december 2012 van mevrouw Vera Jans, Internaten – Stand van zaken.

internaten en van de wet van 29 mei 1959 voor de gesubsidieerde internaten) vanaf het schooljaar 2009-2010 de volgende bijkomende omkadering toegekend:

- 1° het aantal organieke voltijdse betrekkingen van studiemeester-opvoeder, effectief ingericht op de eerste lesdag van oktober van het lopende schooljaar én vastgesteld op basis van punt 3.2 of 3.3, naargelang van het geval, wordt vermenigvuldigd met 3,768 uur;
- 2° het resultaat van het product, dat wordt afgerond naar de hogere eenheid als het eerste cijfer na de komma groter is dan 4, vormt de bijkomende omkadering, uitgedrukt in een urenpakket.

Deze bijkomende uren moeten gebruikt worden voor de compensatie van de verhoging van de aanrekening van de nachtprestaties van de studiemeester-opvoeder. Immers, de uren aanwezigheid van een personeelslid gedurende de nacht, tussen het slapengaan en het opstaan van de interne leerlingen, worden vanaf 1 september 2009 voor 4 uur in plaats van voor 3 uur aangerekend (zonder dat de nacht langer mag worden). Indien de extra uren ruimer zijn dan strikt noodzakelijk voor desbetreffende compensatie, dan moeten de overblijvende uren ingezet worden voor een verbetering van de arbeidsomstandigheden van de studiemeesters-opvoeder in het internaat.”.

Uit contacten met vertegenwoordigers van de internaten blijkt intussen dat de huidige omkadering niet meer van deze tijd is. Ondanks het gedaalde aantal internen, bekeken over een periode van 20 jaar, zijn de werklast en de verantwoordelijkheden van beheerders en opvoeders in internaten enorm toegenomen.

Zij wijzen daarbij onder meer op:

- de grotere diversiteit van de internen;
- het toegenomen aantal leerlingen met bijzondere onderwijsbehoeften;
- het stijgende aantal leerlingen die door de jeugdrechter en het comité voor bijzondere jeugdzorg worden geplaatst;
- het toegenomen aantal leerlingen met problemen en probleemleerlingen;
- enzovoort.

Dat alles leidt ertoe dat, in het licht van de toegenomen complexiteit van de begeleiding van de internenpopulatie, gezocht moet worden naar een nieuw kader inzake de organisatie, de kwaliteit, de financiering en de omkadering van internaten.

De mogelijkheden daarbij zijn legio:

- invoeren van een puntensysteem naar analogie van de scholen;
- hanteren van budgettair gekleurde middelen;
- invoeren van een gedeeltelijke berekening op basis van het onderscheid stedelijk gebied/landelijk gebied;
- enzovoort.

In eerdere debatten omtrent die problematiek gaf de minister van Onderwijs aan samen met zijn collega, de minister van Welzijn, te werken aan een gezamenlijke nota met betrekking tot de toekomst van de internaten. Gezien het snijvlak tussen beide beleidsdomeinen, met vooral aandacht voor leerlingen in het buitengewoon onderwijs, lijkt dat niet meer dan normaal.

Concreet stelde de minister van Onderwijs op 24 mei 2012 in de commissie Onderwijs²:

“We nemen dit beleidsproject nu op. Ik heb een paar weken geleden al met minister Vandeuren gesproken. We hebben afgesproken om in deze legislatuur een gedeelde visie over de toekomst van de internaten uit te werken en te vatten in een concept- of visienota. We gaan daarbij vertrekken van het principe: gewoon is Onderwijs en buitengewoon is Welzijn. We hopen al eerste stappen te zetten, maar dat is afhankelijk van de budgettaire evolutie en situatie in de komende twee jaar. Bij het opstellen van het regeerakkoord gingen we ervan uit dat het in 2013 economisch beter zou gaan. Dat is niet het geval. Dat zullen we moeten bekijken, we mogen onszelf niets wijsmaken. Het is belangrijk dat we een visie en een richting hebben. De budgettaire mogelijkheden zullen dan wel blijken.

Binnen het beleidsproject internaten zullen we alle relevante elementen meenemen. We zullen moeten nadenken over de aspecten die met de residentiële opvang van jongeren te maken hebben. Het gaat dan over de verschillende soorten voorzieningen die we zien en hun opdrachten, het gaat ook over het bepalen van de doelgroep, over het waarborgen van kwaliteit, over financiering en omkadering.”.

De indieners van dit voorstel van resolutie willen dan ook graag inhaken op de voornemens van de minister. Meer bepaald willen de indieners daarbij bijzondere aandacht vragen voor de omkadering van de internaten van het Gemeenschapsonderwijs aangezien deze bij uitstek vertegenwoordigers zijn van de Vlaamse overheid.

Ann BRUSSEEL

Marleen VANDERPOORTEN

Irina DE KNOP

Fientje MOERMAN

Sas VAN ROUVEROIJ

² *Vragen om uitleg* Vl.Parl. 2011-12, nr. 1818 (Peter Gysbrechts), nr. 1823 (Wim Wienen), nr. 1897 (Vera Celis).

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
 - 1° de toegenomen diversiteit van de internenpopulatie;
 - 2° de daarmee samenhangende toename van complexiteit van het opvoedings- en begeleidingsproces voor beheerders en opvoeders in internaten;
 - 3° het feit dat de huidige regelgeving en het beleid van de voorbije jaren met betrekking tot de organisatie, de financiering en de omkadering van de internaten in Vlaanderen niet aan die evolutie zijn aangepast en dus aan een actualisatie toe zijn;
 - 4° het feit dat de Vlaamse minister van Onderwijs en de Vlaamse minister van Welzijn bereid zijn om te komen tot een moderne visie en regelgeving;
- vraagt de Vlaamse Regering:
 - 1° tegen het einde van 2013 een conceptnota inzake de organisatie, de financiering en de omkadering van internaten in te dienen in het Vlaams Parlement;
 - 2° bij het opstellen van de begroting 2014 al extra middelen uit te trekken, bijvoorbeeld door de aanleg van een provisie, om de omkadering van de internaten te versterken;
 - 3° daarbij in eerste instantie de omkadering voor internaten van het Gemeenschapsonderwijs te versterken.

Ann BRUSSEEL

Marleen VANDERPOORTEN

Irina DE KNOP

Fientje MOERMAN

Sas VAN ROUVEROIJ